

Miljö- och energidepartementet
Energienheten
Att: Johan Leymann
Remiss M2017/00518/Ee

103 33 Stockholm

Remissyttrande från SKGS över Statens Energimyndighets rapport om havsbaserad vindkraft

SKGS lämnar följande synpunkter på Energimyndighetens (STEM) rapport om havsbaserad vindkraft.

SAMMANFATTNING

SKGS tillstyrker STEM:s slutsats att ett särskilt stöd till havsbaserad vindkraft, utöver elcertifikatssystemet, inte är motiverat före år 2030. SKGS bygger sitt ställningstagande på följande i rapporten redovisade slutsatser:

- Den samhällsekonomiska kostnaden överstiger nyttan
- Klimatnyttan av ett särskilt stöd kan ifrågasättas
- Elsystemets utmaningar framöver löses inte genom att bygga havsbaserad vindkraft

SKGS avstyrker STEM:s idé om att eventuellt göra en mindre utbyggnad (än de 15 TWh som STEM baserar sin rapport på). Även för en mindre utbyggnad är den samhällsekonomiska kostnaden större än nyttan.

SKGS avstyrker STEM:s förslag om att införa "någon form av regelbundna kontrollstationer" för att bevaka utvecklingen. Vi befärar att sådana stationer av berörda marknadsaktörer lätt kan uppfattas som delmoment, vilka ska leda fram till ett för dem önskat politiskt slutmål, i detta fall införandet av ett riktat särskilt stöd.

SKGS anser fortsatt att havsbaserad vindkraft ska bära sina egna anslutningsavgifter. Om regeringen dock väljer att initiera en utredning om eventuell slopning anser SKGS att denna utredning måste få ett uppdrag att arbeta heltäckande och att förutsättningslöst utvärdera för- och nackdelar. Speciellt fokus bör ligga på hur en slopning skulle kunna finansieras och hur detta skulle påverka kundkollektivets nättariffer.

SKGS är den råvaruförädlare och energiintensiva industrin i Sverige, Skogen, Kemin, Gruvorna och Stålet. Basindustrin står för en stor del av sysselsättningen i Sverige och industriproduktionen finns framförallt ute i glesbygden, där inte så många andra arbetstillfällen ges. Runt fabrikerna finns nätverk av mindre företag för transporter, varor och servicetjänster vilket har stor betydelse för den lokala och regionala tillväxten. Basindustrins roll för Sveriges handelsbalans är betydande. Möjligheten att kunna sälja sina varor till konkurrenskraftiga priser på världsmarknaden är nödvändig för svensk basindustri.

SÄRSKILT STÖD TILL HAVSBASERAD VINDKRAFT FÖRE 2030 ÄR INTE MOTIVERAT

STEM har i sin rapport kommit fram till att ett särskilt stöd till havsbaserad vindkraft, utöver elcertifikatssystemet, inte är motiverat före år 2030.

SKGS tillstyrker STEM:s slutsats av det huvudsakliga skälet att den samhällsekonomiska kostnaden avsevärt överstiger nyttan. STEM uppger att stödkostnaden för en utbyggnad av havsbaserad vindkraft från mitten av 2020-talet bedöms vara fyra gånger högre per TWh än vad elcertifikatssystemet förväntas kosta.

Vi noterar också att STEM påpekar bristen på klimatnytta med ett särskilt stöd till havsbaserad vindkraft. Den svenska elproduktionen har redan idag mycket låga klimatutsläpp, varför ett särskilt stöd enbart skulle handla om att ställa om från en typ av klimatsmart el till en annan. Vi håller med STEM om att den stödkostnad på 75-90 miljarder kronor, vilken beräknas i rapporten, kan göra betydligt större klimatnytta i andra sektorer i samhället.

Vi vill dessutom betona att en utbyggnad av havsbaserad vindkraft inte adresserar de utmaningar, som det svenska elsystemet kan stå inför när fyra kärnkraftsreaktorer ställs av i slutet av 2020. Snarare lär en utbyggnad göra utmaningarna större.

STEM resonerar i sin rapport om att eventuellt göra en mindre utbyggnad av havsbaserad vindkraft, men också detta avstyrker SKGS. Även om utbyggnaden skulle vara mindre än de 15 TWh som rapporten bygger på är den samhällsekonomiska kalkylen lika dålig per TWh.

KONTROLLSTATIONER BEHÖVER INTE SYSTEMATISERAS

STEM anger att "någon form av regelbundna kontrollstationer" kan behöva införas för att följa hur förutsättningarna för att bygga havsbaserad vindkraft i Sverige utvecklas.

SKGS avstyrker införandet av kontrollstationer. Vi befarar att dessa inte kommer att kunna genomföras som fristående kritiska analyser, utan att de enbart kommer att uppfattas av berörda marknadsaktörer som delmoment att klara av på väg mot ett för dem önskat politiskt mål, nämligen inrättandet av ett särskilt stöd. Om regeringskansliet (RK) vill följa utvecklingen för havsbaserad vindkraft står det RK fritt att när som helst i tiden ge ett sådant utredningsuppdrag till någon av sina myndigheter. Vi ser dock inte att tidpunkt, frekvens och innehåll i uppdragen måste systematiseras eller fastläggas i nuläget.

UTREDNING OM EV. SLOPAD ANSLUTNINGSAVGIFT MÅSTE VARA HELTÄCKANDE OCH GÖRAS FÖRUTSÄTTNINGSLÖS

STEM hänvisar i rapporten till energiöverenskommelsen (EÖ), där det anges att anslutningsavgifterna för havsbaserad vindkraft *bör* slopas. STEM antar vidare att detta troligen kommer att innebära ett kommande uppdrag till Svenska Kraftnät eller annan myndighet.

SKGS anser fortsatt att havsbaserad vindkraft ska bära sina egna anslutningsavgifter. Vi vill i sammanhanget betona vikten av att *bör* i EÖ respekteras, innan dess att saken är ordentligt utredd och ett fullödigt underlag föreligger. Detta gäller även regeringen trots att denna i en debattartikel publicerad i början av 2017 själva angett *ska*¹. SKGS ser det som mycket olyckligt att regeringen avviker från vad som anges i EÖ, eftersom detta skickar signaler om att olika tolkningar föreligger.

Om regeringen väljer att initiera en utredning om eventuell slopning anser SKGS att utredningsuppdraget måste ange att arbetet ska vara heltäckande och att för- och nackdelar ska utvärderas förutsättningslöst. Speciellt fokus bör ligga på hur en slopning skulle kunna finansieras och hur detta skulle kunna påverka kundkollektivets nättariffer.

Stockholm den 15 juni 2017

Anna Holmberg
Energidirektör SKGS

¹ Debattartikel i Svenska Dagbladet 30 januari 2017: ”Sverige ska nå målet om förnybar el snabbare”